

Det är glädjande att initiativet har tagits att göra en kulturplan för Södertälje. Som Anna Bohman Enmalm säger på Kanalen är syftet bl a att "få nya ögon på Södertälje".

Tyvärr är den plan som nu är ute på remiss svår att förhålla sig till bl a då det föreligger brister kring strukturen och källorna. Det räcker att ta en titt på andra kommuners planer för att hitta exempel på planer med struktur, analys och en förmåga att se på uppdraget med nya ögon.

Mina invändningar är att planen är formellt dålig utförd, förstärker bild av delad stad, cementerar uppfattningar om kulturaktörerna. Den är inte en plan att arbeta utifrån. Den kvarstår att skriva. Jag ser inte att det går att arbeta om. Det känns oroväckande att planen har gått ut på remiss i det skick som nu föreligger.

Här följer några konkreta exempel på mina invändningar. Tyvärr skulle de kunna vara fler exempel, men det torde räcka för att det ska framgå vad jag menar.

Det är lätt hänt att en skribent ligger för nära sina källor och kryddar med citat. Så är fallet här. Några säger, någon tycker. Av de intervjuade? Hur många av dom? Frågorna blir många. Intrycket blir slarvig och man vet inte hur man ska hantera materialet. Han skriver t ex "Inventering av några kulturaktörer .." utan att motivera valet eller vilka som är bortvalda.

Uppräkningen av de 19 aktörerna är gjord i bokstavordning. Det blir väldigt märkligt. Det hade varit bra om de sorterats. Antal besökare, målgrupp, finansiering mm. Varför är inte Hölö kyrkskola och hembygdsföreningarna med här? Vissa är planer och andra är institutioner med många år i staden.

Vissa saker är svåra att förstå. Utredaren bjuder in femton som han säger "etniska föreningar till en samtalskväll". De kommer inte. Svaret är bl a att "våra åsikter inte räknas". (s 3) Vad gör utredaren då? Säger att det är ett tecken på ett delat samhälle. Varför säger han inte att han kommer till dom? Så att han får med deras åsikter. Endast vissa aktörer har intervjuats. Jag finns med bland dessa, men det stämmer inte med min bild. Han har inte suttit och pratat med mig, men jag var med på ett möte med flera andra. Blir ju väldigt olika på vilket sätt man har varit involverad och det borde framgå.

Hela utredningen genomsyras av en skepsis inför de befintliga institutionerna i staden. Genom att redan i början beteckna Berättarministeriet, El Sistema och Grafikens hus som "Ombärliga" (s 3) "flaggskeppen" (s 7) anges en ton. Ombärlig är ett starkt ord och om det nyttjas bör det förklaras.

Jag är den första att säga att det är förträffligt att staden har ett inbjudande klimat gentemot nyskapande projekt som dessa, men det får inte bli så att de befintliga aktörerna hamnar i skymundan. Jo, det skrivs om de fantastiska föreningar också och att det är mycket bra som görs men trots detta blir intrycket ett annat.

Kringelstaden

Utredaren skriver att kommunen borde ta fasta "på det mest karaktäristiska och framträdande för Södertälje: mångfalden, den viktiga industrihistorien och bredden inom kulturlivet" (s 3) Sen skriver han lite nedlåtande "Istället kallar man sig för Kringelstan.." Här skulle man kunna föra in ett genusperspektiv. Ska vi lyfta industrihistorien blir det till stor del männens historia. Det finns många städer som lyfter industrihistorien, just därför kanske det vore lämpligt att fortsätta utveckla kringelstaden som begrepp. Bra symbol som är välkänd i stora delar av världen. Bakningen en överlevnadsstrategi för kvinnor.

En historia som är tydlig och intressant. Men grundproblemet är att han inte fördjupar diskussionen kring detta.

Stadsmuseum

Förslaget om kulturhus vid Maren är bra, men inte något nytt.

Det som förvånar mig är att den utredning om ett stadsmuseum som gjordes för några år sen inte nämns.

Som jag ser det skulle ett stadsmuseum verkligen behövas i staden och kunna ingå i kulturhuset.

Berättelsen om Södertälje och dess invånare behöver fortsätta.

Här skulle det globalhistoriska perspektivet vara intressant. Rent spontant tycker jag det vore bra om kännedomen om kulturen och historien i de många områden av världen som representeras i staden skulle vara större.

Nyfikenheten på Södertäljes historia bland människor med rötter även på annat håll i världen har jag alltid uppfattat som stor bland de jag mött i olika sammahang i staden.

Mer delad stad än andra städer?

I många sammanhang och även i detta talas det om att Södertälje är en delad stad.

Frågan är om det inte snarare har blivit något som alltid sägs och därför förstärker den känslan. Som ett stående epitet.

På vilket sätt är staden mer delad än Eskilstuna och Stockholm? Jag skulle som stockholmare säga att det snarare är en betydligt större medvetenhet kring olika grupper och olika kulturer och ett ständigt arbete att försöka förbättra detta. Jag tycker inte att man kan hävda att Södertälje är mer delad, utan snarare mer medveten om problemen som många nutida städer uppvisar.

Torekällberget

Slutligen några ord om Torekällberget. Vad står om Torekällberget och vad är källorna till det som står?

På flera håll står att det uppskattas att det är gratis, men sen står följande:

"Torekällberget besöks inte i så stor omfattning av invandrarfamiljer-"varför skulle vi det, de berättar ju inte om vår historia". (s 6)

Utredaren slår fast att Torekällberget inte besöks av det han kallar invandrarfamiljer.

Invandrarfamiljer som ord kan inte vara med utan att det förklaras. Frågan är om det alls ska nyttjas. Sen undrar jag varifrån han har källor och underlag till detta.

Några han träffat som säger det och sen är slutsatsen klar.

Det är inte en riktig beskrivning av Torekällberget.

Friluftsmuseets grundidé är att på ett pedagogiskt sätt berätta om det förflutna. Det är en plats med låga trösklar. Det berättar om Södertäljes historia på 1800-talet och igenkänningen i sig är inte i fokus utan funderingar kring hur man levde, åt och valde. Sen är det en vacker plats, en oas mitt i stan vilket naturligtvis har ett värde som inte lyfts fram.

Så här kan det också beskrivas:

Torekällberget har drygt 110.000 besökare varje år, vilket gör det till ett av länets större besöksmål.

Trots borttagande av programverksamheten och informationsenhet vid nedskärningar har museet lyckats genomföra flera program varje år som besöks av en väldigt blandad publik. En extern aktör som arbetat på större evenemang runt hela Sverige säger att det är påfallande för Torekällberget i förhållande till andra liknande platser att det är en så blandad publik och att många har rötter i andra länder. (Oscar Hejll, Karneval)

Sen 2014 har museet genomfört "1800-talsveckan" som har rönt stor uppmärksamhet även utanför Södertälje.

För några år sen valdes museet till stadens smultronställe av kommunens invånare. Det är en plats som besöks av människor i olika skeden i livet.

Den pedagogiska verksamheten arbetar mot förskolan och skolans mål och tar emot ca 2500 barn varje år. Just nu utvecklas ett matteprogram som äger rum i den nyöppnade Lek- och lärmiljön Lillboden.

Det är naturligtvis min version som ansvarig för en stor del av den utåtriktade verksamheten, men det jag vill peka på är att utredaren inte besökt museet t ex under 1800-talsveckan utan på hörsägen från andra aktörer skapat sig en bild av museet som plats. Det är i förlängningen inte bra då den cementerar bilden av museet på ett olyckligt sätt.

Instämmer

En sak håller jag verkligen med om. Det behövs en kulturundersökning som omfattar hela staden – en djupdykning i kulturvanor. Detta är oerhört viktigt. Vilka hinder upplever invånarna?

Ett genomgång av kulturbegreppet som det nyttjas i detta sammanhang vore på sin plats. Även ett nationellt och internationellt perspektiv och en utblick. Utredaren nämner andra städer, men inte så att det lyfter planen. Ingen fördjupning.

För stadens skull hoppas jag att planen görs om. Så den blir genomarbetad och visionär så att den kan bära oss in i framtiden.

Susanna Lovén
16 november 2016

Malmgren Monica (Kof)

Från: Loven Susanna (Kof)
Skickat: den 17 november 2016 09:13
Till: Kulturplan Kultur &Fritidskontoret
Ämne: Tanke lite sent

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Fullt medveten om att tiden har gått ut för remissen så har jag ett tillägg.

Det läggs stor vikt vid varifrån människor kommer vilket leder till en olycklig koppling mellan åsikt och etnicitet som någon slags självklarhet.

Jag tycker att klassperspektivet och de sociala skillnaderna som gör att man kanske inte har med sig samma kulturella kapital och säkerhet måste tas i beaktande på ett helt annat sätt i det vidare arbetet med kulturen i Södertälje.

Med hälsning

Susanna Lovén
Intendent
Torekällbergets friluftsmuseum

Södertälje kommun
151 89 Södertälje

Tfn direkt: 08-5230 3816
Tfnl kansli: 08-5230 1422
E-post: susanna.loven@sodertalje.se
Webb: www.sodertalje.se/torekallberget

Välkommen till Torekällberget - öppet 365 dagar om året